СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ КОМОРБІДНИХ СТАНАХ
(назва освітнього компонента)

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
(код та назва спеціальності)
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія»**
(назва ОПП)
Код компонента в освітній програмі: **ВК 15**
(ОК__ або ВК__)
Рівень вищої освіти: **Другий (магістерський)**
(перший (бакалаврський) або другий (магістеріський))
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
(очна (денна) або заочна)
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **весняний**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
(обов'язковий чи вибірковий)
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, індивідуальні завдання, СРС**
(лекції/практичні/лабораторні/ семінарські заняття/консультації тощо)
Підсумковий контроль: **залік**
(екзамен/диф. залік/залік)
Пререквізити: **анатомія, фізіологія, біофізика, внутрішні хвороби**
(курс предмета загальноосвітньої середньої школи або код(и) компонента(ів) в ОПП)

Кафедра/підрозділ: **кафедра внутрішньої медицини №2 і клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т. Малої,** вулиця Григорія Сковороди, 41, Харків
(назва кафедри, адреса, корпус (за потреби))
Керівник освітнього компонента: к.мед.н., доцент Ринчак Петро Іванович,
e-mail: pi.rynchak@knmu.edu.ua
(ПІБ та email викладача, відповідального за зміст освітнього компонента)
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

(посилання на сторінку освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ)

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Фізична терапія при коморбідних станах» є вибірковим компонентом для фізичних терапевтів та ерготерапевтів другого (магістерського) рівня.
У сучасній клінічній практиці стрімко зростає частка пацієнтів із поєднаною патологією. Реабілітація таких пацієнтів розглядається як складна медико-соціальна проблема, оскільки терапевтичні хворі з коморбідними станами становлять понад п’яту частину населення України та потребують персоналізованого мультидисциплінарного підходу. Головним завданням даного освітнього компонента є формування у майбутніх фахівців комплексного клінічного мислення для покращення якості життя пацієнтів із поєднаною соматичною патологією. Саме тому фізична терапія при коморбідності посідає пріоритетне місце у сучасній системі реабілітаційної допомоги України.
МЕТА КУРСУ: Метою вивчення дисципліни є формування глибокого практичного досвіду надання послуг з ерготерапії та реабілітації пацієнтам/клієнтам з терапевтичною патологією, формування компетентностей ерготерапевта/реабілітолога базового рівня з фокусом на заняттєво-орієнтовану терапію та розвиток навичок управління ерготерапевтичними послугами; охоплює різноманітні стани та рівні обмежень здоров'я, що впливають на різні структури і функції тіла, і викликають різні обмеження заняттєвої участі.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Проводити комплексний збір клінічних даних і заняттєвий анамнез у пацієнтів із терапевтичною патологією.

- Формулювати ерготерапевтичну проблему функціонування та пріоритизувати ризики (падіння, загострення, ускладнення іммобілізації, побічні ефекти терапії).
- Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- Здійснювати реабілітаційні заходи для компенсації функціональних порушень при терапевтичній патології.
- Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Фізична терапія при серцево-судинних захворюваннях у пацієнтів із коморбідними станами.
2. Фізична терапія при захворюваннях бронхолегеневої системи за наявності супутньої патології.
3. Особливості фізичної терапії при захворюваннях шлунково-кишкового тракту в умовах коморбідності.
4. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату в поєднанні з іншими хронічними захворюваннями.
5. Комплексна фізична терапія при коморбідних станах у пацієнтів із захворюваннями системи крові, ендокринної та сечостатевої систем.

Перелік тем практичних занять (20 год.):

1. Особливості фізичної терапії пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями за наявності коморбідної патології.
2. Фізична терапія при захворюваннях бронхолегеневої системи в умовах коморбідності.
3. Особливості планування та реалізації програм фізичної терапії при захворюваннях шлунково-кишкового тракту в пацієнтів із коморбідними станами.
4. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату в поєднанні із супутньою соматичною патологією.
5. Комплексний підхід до фізичної терапії пацієнтів із захворюваннями системи крові, ендокринної та сечостатевої систем за наявності коморбідних станів. Залік.

Перелік тем самостійної роботи студента + Індивідуальні завдання. (60 год.)

1. Опрацювання національних регуляторних настанов та документів, матеріалів, методик, що регламентують роботу ерготерапевта/реабілітолога
1. Виконання індивідуальних завдань (презентації, опис клінічних кейсів, написання есе тощо)/саморефлексія/неформальна освіта

   Здобувач обирає виконання індивідуальних завдань або саморефлексію або долучається до неформальної освіти.

Перелік практичних навичок

1. Проводити структуроване клінічне інтерв'ю з пацієнтом із мультисистемною патологією, враховуючи соматичний, психоемоційний та соціальний статус.
2. Збирати й аналізувати медичну документацію для формування клінічного профілю пацієнта.
3. Використовувати базові стандартизовані шкали та опитувальники для оцінювання функціонування, участі та якості життя при мультисистемній патології.
4. Проводити ерготерапевтичне оцінювання повсякденної діяльності з фіксацією обмежень,

ресурсів і потреб у підтримці.
5. Формувати проблемний список пацієнта, виділяти ключові клінічні та ерготерапевтичні проблеми, визначати їх пріоритетність.
6. Постановлювати довгострокові та короткострокові реабілітаційні цілі за принципами SMART з урахуванням пріоритетів і мотивації пацієнта.
7. Розробляти індивідуальний план клінічної програми ерготерапії (цілі, завдання, методи, інтенсивність, тривалість) для пацієнтів із терапевтичною патологією.
8. Обирати та комбінувати відновні, компенсаторні, освітні та середовищні ерготерапевтичні втручання для конкретного клінічного випадку.
9. Проводити заняття з ерготерапії з урахуванням толерантності до навантаження, втоми, болю, ризику падінь та інших клінічних обмежень.
10. Планувати й реалізовувати заходи з адаптації діяльності та середовища (модифікація завдань, підбір допоміжних засобів, реорганізація простору).
11. Навчати пацієнта стратегіям енергозбереження, самоменеджменту болю, планування активності й відпочинку в умовах терапевтичної патології.
12. Проводити освітні міні-сесії для членів родини та неформальних доглядачів щодо безпечного догляду, підтримки самостійності й участі пацієнта.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Методи навчання:
- клінічний (обстеження пацієнтів із кардіальною патологією та підозрою на неї);
- симуляційне навчання (відпрацювання практичних навичок на манекенах, фантомах);
- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції);
- науковий (участь у наукових розробках з дисципліни);
- проблемно-пошуковий – підготовка рефератів, повідомлень;
- інноваційний (ділові професійні ігри, мозковий штурм, Case-метод та ін.)
- контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок).

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище) та становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗЗ) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Проводиться у формі заліку.
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 72 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Суми : Унів. кн., 2020. - 328 с.

2. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.

3. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. – 368 с.

4..Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. – 372 с.

Додаткова

1. Яримбаш К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2020. - 215 с.

Інформаційні ресурси

1. www.lfk.dp.ua
2. www.physrehab.org.ua
3. www.medicinform.net
4. www.medicwell.com.ua
5. www.vmurol.com.ua

В.о. завідувача кафедри
внутрішньої медицини №2,
клінічної імунології та алергології
імені академіка Л.Т. Малої Павло КРАВЧУН